

ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

**ПРОГРАМА І МАТЕРІАЛИ
II ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
«ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ
У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ - 2023»**

28 КВІТНЯ 2023 РОКУ

КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ

Запоріжжя 2023

ПРОГРАМА КОНФЕРЕНЦІЇ

СЕКЦІЯ 1. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ГУМАНІТАРНОЇ ОСВІТИ

1. **Кравець О.** Самостійна робота здобувача вищої освіти з вивчення лексичних одиниць
2. **Стефурак О.** Використання ІКТ у викладанні іноземної мови у закладах вищої освіти
3. **Харченко Т., Гостіщева Н.** Метапредметний підхід як спосіб реалізації навчання за технологією CLIL

СЕКЦІЯ 2. ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЛІТЕРАТУР У СУЧАСНОМУ КОМУНІКАТИВНОМУ ПРОСТОРИ

1. **Акулов М., Калужська Л.** Способи українського перекладу квазіреалій в англійській науковій фантастиці
2. **Артемчук В., Калужська Л.** Методологічні особливості розвитку критичного мислення при вивченні іноземних мов
3. **Бурлак М.** Розвиток комунікативної компетентності шляхом використання англомовних новин
4. **Гринчук О.** Вивчення англомовних пісень на заняттях іноземної мови із курсантами (слухачами) вищого військового навчального закладу під час воєнного стану
5. **Винарчик М., Шира О.** Семантика слів в описі природних явищ у стилістиці французької мови

7. **Лемещенко-Лагода В.** Lacunae of cultural space in the Scots language
8. **Супрун О.** Застосування тесту CRAAP на заняттях з іноземної мови як метод навчання медійної грамотності
9. **Терьошина О.** Проблемне навчання на заняттях з англійської мови для розвитку критичного мислення здобувачів
10. **Цуркан Т.** Метод проблематизації у вивченні французької мови
11. **Шум О.** Факультатив як ефективна складова програми іншомовної підготовки студентів

СЕКЦІЯ 3. ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІНСТРУМЕНТИ ДИСТАНЦІЙНОГО ТА ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ В МЕТОДИЦІ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

1. **Кривонос І.** Challenges faced by foreign languages teachers in working with students of technical specialties during distance learning
2. **Кулешов С.** Особливості найпоширеніших моделей змішаної освіти
3. **Курсакова Т.** Особливості організації дистанційного освітнього процесу в ЗЗСО
4. **Наместюк С.** Специфіка викладання іноземної мови за професійним спрямуванням
5. **Нікіренкова А.** Мультимедійні технології: необхідний компонент для ефективного вивчення іноземної мови у закладах вищої освіти
6. **Симоненко С., Виноградова В.** Використання методу проєктів у професійній підготовці ІТ фахівців у закладах вищої освіти
7. **Тулюлюк С.** Диверсифікація освітніх ресурсів у викладанні предмету «Травматологія і ортопедія» англійською мовою для студентів-іноземців в БДМУ

***СЕКЦІЯ 4. ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ
МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ, ФАХОВИМ ТА АКАДЕМІЧНИМ
СПРЯМУВАННЯМ***

1. ***Боряк І., Семешинин О.*** Особливості викладання іноземної мови за професійним спрямуванням для майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи та туризму
2. ***Волкова Г.*** Організація навчання іноземної мови студентів-медиків в умовах воєнного стану
3. ***Зайцева Н.*** Розвиток навичок критичного мислення у студентів нелінгвістичних спеціальностей під час вивчення іноземної мови

***СЕКЦІЯ 5. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ
ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВІТЧИЗНЯНИХ
ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ***

1. ***Винарчик М.*** Вивчення іноземної мови у вищій школі як процес формування загальних і предметних компетенцій студентів

II Всеукраїнська інтернет-конференція «Проблеми викладання іноземних мов у закладах вищої освіти - 2023». Кафедра іноземних мов: матеріали II Всеукр. наук.- практ. конф., 28 квітня, 2023 р. Запоріжжя: ТДАТУ, 2023. 103 с.

У збірнику представлено виклад тез доповідей і повідомлень поданих на II Всеукраїнську науково-практичну конференцію молодих вчених, педагогічних та науково-педагогічних працівників.

Тези доповідей та повідомлень подані в авторському варіанті. Відповідальність за представлений матеріал несуть автори та їх наукові керівники.

Відповідальний за випуск: викладач-стажист Нікіренкова А.Ю.

© Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного, 2023

ЗМІСТ

- Олена Кравець**
1. САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ З ВИВЧЕННЯ ЛЕКСИЧНИХ
ОДИНИЦЬ9
- Олена Стефурак**
2. ВИКОРИСТАННЯ ІКТ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ
ОСВІТИ13
- Тетяна Харченко, Наталя Гостіщева**
3. МЕТАПРЕДМЕТНИЙ ПІДХІД ЯК СПОСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ ЗА
ТЕХНОЛОГІЄЮ CLIL16
- Микита Акулов, Лілія Калужська**
4. СПОСОБИ УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ КВАЗІРЕАЛІЙ В АНГЛІЙСЬКІЙ НАУКОВІЙ
ФАНТАСТИЦІ.....20
- Віктор Артемчук, Лілія Калужська**
5. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ПРИ
ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ22
- Марина Бурлак**
6. РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ
АНГЛОМОВНИХ НОВИН.....27
- Олена Гринчук**
7. ВИВЧЕННЯ АНГЛОМОВНИХ ПІСЕНЬ НА ЗАНЯТТЯХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ІЗ
КУРСАНТАМИ (СЛУХАЧАМИ) ВИЩОГО ВІЙСЬКОВОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ31
- Марія Винарчик, Ольга Шира**
8. СЕМАНТИКА СЛІВ В ОПИСІ ПРИРОДНИХ ЯВИЩ У СТИЛІСТИЦІ ФРАНЦУЗЬКОЇ
МОВИ35
9. **Вікторія Лемещенко-Лагода**
10. LACUNAE OF CULTURAL SPACE IN THE SCOTS LANGUAGE38
- Олена Супрун**
11. ЗАСТОСУВАННЯ ТЕСТУ CRAAP НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЯК МЕТОД
НАВЧАННЯ МЕДІЙНОЇ ГРАМОТНОСТІ42
- Олександра Терьошина**
12. ПРОБЛЕМНЕ НАВЧАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ РОЗВИТКУ
КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ.....48
- Тетяна Цуркан**
13. МЕТОД ПРОБЛЕМАТИЗАЦІЇ У ВИВЧЕННІ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ.....53
- Ольга Шум**
14. ФАКУЛЬТАТИВ ЯК ЕФЕКТИВНА СКЛАДОВА ПРОГРАМИ ІНШОМОВНОЇ
ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ57

- Ірина Кривонос**
15. CHALLENGES FACED BY FOREIGN LANGUAGES TEACHERS IN WORKING WITH STUDENTS OF TECHNICAL SPECIALTIES DURING DISTANCE LEARNING61
- Сергій Кулешов**
16. ОСОБЛИВОСТІ НАЙПОШИРЕНІШИХ МОДЕЛЕЙ ЗМІЩАНОЇ ОСВІТИ.....65
- Тетяна Курсакова**
17. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗЗСО .68
18. **Світлана Наместюк**
19. СПЕЦИФІКА ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ.....73
- Анастасія Нікіренкова**
20. МУЛЬТИМЕДІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ: НЕОБХІДНИЙ КОМПОНЕНТ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ75
- Світлана Симоненко, Маргарита Виноградова**
21. ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ПРОЄКТІВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ІТ ФАХІВЦІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ79
22. **Сергій Тулюлюк**
23. ДИВЕРСИФІКАЦІЯ ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ У ВИКЛАДАННІ ПРЕДМЕТУ «ТРАВМАТОЛОГІЯ І ОРТОПЕДІЯ» АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ ДЛЯ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ В БДМУ.....84
- Інна Боряк, Олена Семенишин**
24. ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ ДЛЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ ТА ТУРИЗМУ.....87
- Галина Волкова**
25. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ90
- Наталія Зайцева**
26. РОЗВИТОК НАВИЧОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ У СТУДЕНТІВ НЕЛІНГВІСТИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ 95
27. **Марія Винарчик**
28. ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ ЯК ПРОЦЕС ФОРМУВАННЯ ЗАГАЛЬНИХ І ПРЕДМЕТНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ СТУДЕНТІВ100

особливої атмосфери та настрою: “la triste voix du vent”, “le chant de la nature éveillée”, “le bruissement des feuilles sous les pieds”.

Висновки. Отже, використання різних семантичних відтінків, метафор та спеціальних термінів допомагає авторам передати різноманітність та багатогранність природних явищ, представити читачам більш емоційні, живі та цікаві художні твори.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бондаренко М.М. “Стилістика французької літератури: теорія та практика“. Київ: Видавничий дім “КМ Академія”, 2018. 412 с.
2. Зюзько О.О. “Основи стилістики французької мови”. Київ: Видавництво “Київський університет”, 2008. 432 с.
3. Мельничук О.С. “Французька стилістика”. Київ: Видавничий дім
4. Пономаренко В.С. “Лінгвістика тексту: підручник”. Київ: Видавництво “КМ Академія”, 2017. 576 с.
5. Ткаченко В.І. “Основи стилістики французької мови”. Київ: Видавництво “Шкільний світ”, 2008. 240 с.
6. Чернівецька Л.М. “Французька стилістика: підручник для студентів філологічних спеціальностей”. Київ: Видавництво “Київський університет”, 2009. 256 с.

Viktoriia Lemeshchenko-Lagoda

Dmytro Motornyi Tavrria State

Agrotechnological University

Mykhailo Drahomanov Ukrainian State University

viktoriia.lemeshchenko-lagoda@tsatu.edu.ua

ORCID ID 0000-0002-1080-5510

LACUNAE OF CULTURAL SPACE IN THE SCOTS LANGUAGE

***Анотація.** На сьогоднішній день розвиток міжкультурної взаємодії різних етносів та культур стає дедалі інтенсивнішим. Лакуни є невід’ємною частиною процесу міжкультурної комунікації, що забезпечують ідентифікацію мовців як на особистісному, так і соціальному рівнях. Враховуючи виняткову природу лакун, розгляд природи феномена лакунарності є надзвичайно важливим у науковому та прикладному аспекті.*

***Ключові слова:** реалія, лакуна, лакунарність, міноритарна мова, лакуна культурного простору.*

The process of intercultural communication is an important vector of modern linguistic research, within which the concept of interlinguistic gaps develops and

functions. The term "lacuna" and the phenomenon of lacunarity has a multifaceted nature at its core, which gives rise to the problem of defining, researching and developing this concept at different linguistic levels, in particular and within comparative linguistics in general. A number of related terminology is used to denote this concept. Thus, the phenomenon of lacunarity is understood as vocabulary gaps in the compared languages, semantic gaps, the presence of realia words in one language and the absence of such words in another [2, c. 203].

At the same time, the realias must be understood as objects, sociocultural phenomena, phenomena of historical development, and features of everyday life that are characteristic of one ethnic group, society, and civilization and are completely "foreign" to another.

And therefore, absent in the languages in their comparison. The term "lacuna" was first used by Canadian researchers J. Vinet and J. Darbelne. Lacuna (from the Latin "hollow", "gap"), in their opinion, should be defined as a linguistic phenomenon that occurs when "the word of one language has no equivalent in another language." [2, c. 203]

Lacunae are ambivalent units: they are simultaneously perceived as somewhat exotic, incomprehensible, sometimes erroneous (enigmatic), and as something that causes a certain misunderstanding between representatives of different cultures (destructive). Of course, for such a perception of an exoethnic lacuna, the recipient must resort to appropriate cultural and linguistic analysis ("mentalese" - reflection) [2, c. 204].

Erika Grodzki and Sharaf Rehman believe that the method of identifying gaps can be useful for systematizing cultural differences and propose the following typology of gaps [1, c. 5]:

- subjective lacunae, or "national-psychological" lacunae, appear against the background of common points of view and attitudes of members of a cultural group who identify themselves as belonging to it. These lacunae can be further divided into national character perception lacunae, syllogistic lacunae related to the psychology of thinking of group members, cultural-emotional lacunae

characterizing the temperament of representatives of a certain culture and sense of humor lacunae, perception lacunae (e.g. of time and space), interreflective lacunae and gaps in preferences;

- gaps in communicative activity - these include gaps in communicative strategies, kinesis gaps and gaps in non-verbal behavior, gaps in etiquette and gaps in the cultural fund, as well as gaps in the language system and language use;

- lacunae of the cultural space - by this type of lacunae, the authors understand lacunae of cultural identity, ethnographic lacunae, lacunae of cultural symbolism, and lacunae of evaluative stereotypes [3].

Analyzing the nationally marked units of the Scots language, it is worth distinguishing a separate group of lacunae of the cultural space, which are used to denote food:

ARBROATH SMOKIE - a haddock which is cured by being salted and then smoked over a fire. [4]

This style of preserving fish originated in Arbroath on the east coast of Scotland.

BANNOCK - a round, flat, thickish cake of oatmeal, barley, pease or flour, baked on a girdle. [4]

Bannocks are flat breads made from unleavened barley, and having been presumably considered less appetising than other types of bread “Bannocks is better nor nae breid” The English-language equivalent to this proverb is —half a loaf is better than none., while the literal translation – that —bannocks are better than no bread – may have arisen as sensible and practical advice to eat what you can when times are lean, it's also a reminder that something is better than nothing, and to be grateful for what you have.

BARLEY JOHNNY – whisky [4]

You may have heard of ‘John Barleycorn’, a colloquial term for alcohol whose origins lie in the name of the ‘corn god’ of an old folk tune of the same name (Roud 164). The name ‘Johnny Barley’, meaning whisky specifically, was recorded in 1891 in a poem by James Ogg:

BIRSE CUP - the last cup of tea, with whisky or other spirit added, usually a third cup, an extra. The expression is said to have originated in the parish of Birse. The spirit was put in instead of cream. [4]

The earliest example in DSL comes from the Scotsman of January 1912: —What Birse Tea is everyone in Deeside knows ... but no one is apparently able to give me a satisfactory explanation. There is an earlier example from the Stonehaven Journal of November 1867: —... the drinking was such as will now scarcely be credited. It began with a ‘cinder’ in your last cup of tea; this was the birse cup. The heading of this article is —Old Fashioned Customs in Dumfriesshire.

BUTTERIE - a butter biscuit; a morning roll with fat as a predominant ingredient, as distinct from the plain Bap and sweetened with sugar; also called butterie rowie. [4]

CRANACHAN - a milk-based dish traditionally eaten at harvest-time or Halloween, originates from the Gaelic for “a kind of churn”. [4]

Nowadays we know it as —a dessert of whipped cream, toasted oatmeal, fruit etc.. DSL cites an example from Catherine Brown’s Scottish Cookery (1985), where cranachan is given as an alternative name of the dessert cream crowdie: —Unique Scottish flavours — whisky, heather honey and oatmeal combine with cream and soft fruits in this versatile creation... The ritual eating was originally a celebration of 'harvest home' when brambles and blaeberrries would most likely have been used.

EDINBURGH ROCK - a soft, stick-shaped sweetie made from sugar, cream of tartar, water and various flavourings. [4]

It was originally made in Edinburgh and is still sold in large quantities to tourists in tartan boxes with a picture of Edinburgh Castle.

FORFAR BRIDIE - a kind of pie made with a circle of pastry folded over with a filling of meat, onion etc, originally made in Forfar, Angus, but now known and made in most parts of Scotland. [4]

WILLIE WAUGHT - a hearty swig or copious draft (almost always of ale or

some other liquor)! [4]

Interestingly, DSL online tells us that the word likely stems from a wrong division of the words in Burns's Auld Lang Syne, —We'll tak a right guid willie waught, For auld lang syne,|| due partly to the rhythm of the present tune.

Conclusions. The interlingual lacunar phenomenon has a significant potential for further research within the framework of modern linguistic knowledge about the peculiarities of the functioning of interlingual communicative systems, and also requires separate consideration and study in terms of the functioning of minority languages.

REFERENCES

1. Зінченко Г.Ю. Інструментарій теорії лакуарності в дослідженні міжкультурної комунікації. Мовні і концептуальні картини світу. 2013. Вип. 46(2). С. 3-10.
2. Швачко С.О., Яненко Є.С. Категоризація лакуарності у контексті міжкультурної комунікації. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2019 № 41 том 2. С. 203-205.
3. Grodzki E., Rehman S. Investigating Cultural Differences in Advertising Creative Strategy
URL:http://citation.allacademic.com//meta/p_mla_apa_research_citation/1/1/2/9/6/pages112965/p112965-1/php
4. Dictionaries of the Scots language. URL: <https://dsl.ac.uk>

Супрун Олена

Таврійський державний агротехнологічний
університет імені Дмитра Моторного

olena.suprun@tsatu.edu.ua

ORCID ID 0000-0003-4369-712X

ЗАСТОСУВАННЯ ТЕСТУ CRAAP НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЯК МЕТОД НАВЧАННЯ МЕДІЙНОЇ ГРАМОТНОСТІ

Summary: *The article considers the introduction of elements of media literacy in foreign language classes in higher education institutions. The author considers the CRAAP method as a tool for assessing the reliability of online sources by students of non-linguistic specialities while doing research and searching for information both in the classroom and while working independently. The practical experience of applying the studied methodology when teaching foreign languages to students of higher education institution is described.*

Key words: *media literacy, critical thinking, interactive learning, language teaching, 21st century skills, online sources, reliable source.*